

NOVA DOBA

Naročnina: Za Jugoslavijo: mesečno 7 Din, letno 84 Din.
Za inozemstvo: letno 240 Din.
Posamezna številka 1 Din.

Izhaja
v torek, četrtek in soboto.

Redakcija in uprava: Strossmayerjeva ulica 1, priti.
Tel. 65.—Rač.p.—č.zavoda 10.666.
Oglaš po stalnem ceniku.

Stabilizacija dinarja.

Tu in tam se že čujejo posamezni glasovi za stabilizacijo dinarja in za črtanje ene niče pri zneskih, kakor si naši ljudje zamišljajo stabilizacijo in prevajanje na zlato valuto. Da je želja po stabilizaciji našega dinarja že dokaj močna, a vsekakor prezgodna, nam dokazuje gospodarski članek, ki je izšel nedavno v »Jutru«. Ne da bi hoteli dodati kako lastno misel, ki bi se itak kretala približno v tem okviru, posnemamo izvajanja v članku in jih podajemo našim čitateljem:

Pod silo razmer so slovenski denarni zavodi sklenili sporazumno s hrvatskimi, da se obrestna mera 1. oktobra t. l. zniža za nevezane vloge na 5%, za vloge na odpoved pa na 7%. Kajti že od junija se opaža, da je na tržišču dovolj denarja in da ga tudi sedaj na jesen ne manjka. In vse kaže, da ga bo še tudi po zimi dovolj.

Sedanja obilica denarja je sledila hudi industrijski krizi, s katero smo se leto dni borili. Mnoga podjetja so ustavila prostovoljno ali prisiljeno svojo produkcijo. Druga podjetja so restringirala svoj obrat. Koncem prošlega leta ter početkom tekočega smo bili priča vedno novih prisilnih poravnjav ali konkurzov. Mnogo trgovskih podjetij je storilo žalosten konec. Videli smo, kako so posebno velika podjetja prešla v inozemske roke. Inozemski denar je pokupil lep del naših denarnih zavodov in industrijskih podjetij. Mesto, da bi podprla Narodna banka domača podjetja, ki so prišla v težkoče, je to nalogo prevzel tuji kapital, seveda na način, da se je vgnezdil v naših denarnih in proizvodnih zavodih.

Sedanja obilica denarja je nastala torej prvič radi zmanjšane obrata, drugič pa vsled dotoka tujega kapitala. Gotovo je, da si ne bo niti industrija, niti trgovina v najbližji bodočnosti tako opomogla, da bi zopet delala v polnem obsegu, kakor pred dvema letoma. Tudi tujezemski kapital ne izgine tako kmalu iz naših krajev. Radi tega ni pričakovati, da bi tekom bodoče zime nastalo novo pomanjkanje denarja.

Porast dinarja tekom zadnjih dveh let je v živo zadel dolžnike. Dolgov ne delajo le siromaki, ravno podjetni ljudje opirajo svoje načrte na kredit. Brez njega ne bi bilo ne tovarn, ne

drugih investicij. Brez kredita ne bi bilo napredka. Zato pa veže strah, ki se širi v zvezi s porastom dinarja, narodovo podjetnost.

Soglasno je vsled tega mišljenje, da treba dinar čimprej stabilizirati. Mora se priznati, da nas je finančno ministrstvo skušalo obvarovati skokov in da bi bilo rado zaželeno napredovanje dinarja uredilo tako, da bi se moglo naše gospodarstvo vsaj deloma po njem ravhati. A prav tako je res, da se to ni posrečilo, in da ne more nihče jamčiti, da valovi mednarodnega zanimanja za dinar jeza iznenada ne preskočijo.

Zato se bolj in bolj množe zahteve, da mora država zavzeti končno stališče k stabilizaciji dinarja. Predno pa se to izvrši, je treba ugotoviti, koliko znaša dolg naše države in kako ga bomo odplačevali. Ta faktor je jako važen za odločitev, kje naj se dinar stabilizira. Po vzoru drugih držav, zlasti Češke, vemo, kako se stabilizacija lahko prevede, in je torej ta hip glavna naloga finančne uprave in naše diplomacije, da se ugotovi stanje dolgov.

Glasom službenega poročila, ki ga je finančni minister predložil Narodni skupščini, je bilo približno stanje našega državnega dolga 25 milijard dinarjev, ki mu je pristeti še za 300 milijonov bonov, 500 milijonov neplačanih računov in 200 milijonov neizplačanih činovniških razlik in invalidskih podpor. Torej 26 milijard.

Glavno postavko pa tvori naš vojni dolg. Najboljše je, da ga izrazimo v dolarjih (približno 260 milijonov dolarjev). Visokost tega dolga pa še ni z zavezniki državami ugotovljena, še manj pa je došlo do sporazumov, kako se bo obrestoval in odplačeval. Na drugi strani nam seveda Nemčija, Avstrija, Madžarska in Bolgarija dolgujejo vojno odškodnino.

Belgija je svojo obveznost napram Severoameriški Uniji že ugotovila in je dosegla izredne ugodnosti. Končno se tudi mi pripravljamo, da se ta stvar uredi in da ne napravi naša država utisa, da se izmika.

Gotovo pa je, da ako katera država, v prvi vrsti lahko Jugoslavija apelira z ozirom na vojne žrtve in na nerazvito gospodarstvo, da naj se ji dajo taki pogoji za odplačilo, ki jih narod lahko prenese, ne da se ogrozi njegova produktivnost.

Nestabilnost dinarja zlasti ubija sloje, ki delajo bolj z denarjem, a poleg industrije in vseh vrst podjetnosti trpi tudi kmečki stan. Tudi on ne more živeti brez kredita in vsaka neprilika, ki vzraste iz porasta dinarja, ogroža njega v mnogo opasnejši meri.

Zato opravičeno lahko zahtevamo, da se na vso moč pospeši ugotovitev naših obveznosti v inozemstvu. Čim se bo v glavnih linijah vedelo za njihov celoten obseg in letno potreščino za anuiteto, bo mogoče pristopiti k stabilizaciji dinarja.

Politika.

p Čehoslovaško-nemški garantcijski pakt. Češkoslovaški poslanik Krofta v Berlinu je sporočil nemškemu zunanjemu ministru dr. Stresemannu, da je češkoslovaška vlada pripravljena stopiti v pogajanja za zaključitev češkoslovaško-nemške obmejne pogodbe. Ta korak češkoslovaške vlade je vzbudil v Berlinu veliko pozornost. Listi vidijo v tem prvi korak za rešitev vzhodnega pakta. Dr. Beneš hoče Nemčijo prisiliti, da bi svoje mišljenje o vprašanju varnosti vzhodnih mej po možnosti jasno izrazila še pred konferenco zunanjih ministrov. Gotovo je, da se nikakor ne sme podcenjevati taktična vrednost tega koraka. Nekako sumljivo se drže pri tem Angleži. »Times« namreč pravijo: »Predno je bil storjen ta korak češkoslovaške vlade se niso vršila nobena pogajanja s Poljsko. Četudi doslej Poljska ni napravila sličnega koraka se smatra, da je zelo verjetno, da bo Poljska sledila zgledu Češkoslovaške. Vsekakor pa je napačno, ako se spravljata obe državi v skupno zvezo, ker imata kljub sosedstvu Nemčije le malo skupnih interesov. Med Nemčijo in Češkoslovaško ne obstoje nobeni obmejni problemi, ker bi se mogli pojaviti šele pri morebitnem združenju Avstrije z Nemčijo«.

p Avstrija in Nemčija. V kratkem se prične aktivno izvajati boj za priključitev Avstrije k Nemčiji. Zborovanje ki se bo vršilo dne 27. t. m. na Helldenplatu na Dunaju proti senžermenški in versailleski mirovni pogodbi, se razvije v veliko demonstracijo za politično in gospodarsko rešitev Avstrije s priključitvijo k Nemčiji. Vsi govori in resolucije bodo zbrane v posebno spomenico, ki bo izročena

inozemskim časopisom in poslaništvom vseh držav. Na ta način hočejo Avstrijci pokazati inozemstvu, kako se je gibanje za priključitev k Nemčiji razširilo in da je edina rešitev Avstrije v politični združitvi z Nemčijo. To vprašanje dozoreva. Saj je že celo bila na kongresu nemških socialistov v Heidelbergu sprejeta resolucija, ki na slovesen način zahteva priključitev.

p Avstrija bo morala uničiti 7000 strojev za izdelovanje orožja. V dunajskih diplomatskih krogih se je razširila vest, da veleposlaniška konferenca v Parizu pozove avstrijsko vlado, da mora uničiti 7000 strojev za izdelovanje orožja in municije. Uničenje strojev se ima vršiti na temelju določb saintgermanske mirovne pogodbe. Z ozirom na to vest so prizadeji krogi alarmirali celokupno časopisje, ki hiti z dokazovanjem, da so vsi stroji za izdelovanje orožja in municije v državnih in v zasebnih obratih predejani v navadne industrijske stroje.

p Nameravan napad na sovjetsko poslaništvo. Na Dunaju so odkrili načrt za napad na sovjetsko poslaništvo. Napad je bil naperjen proti osebi novo imenovanega ruskega poslanika Berzina. Napad so hoteli izpeljati bivši ruski carski častniki. V afero so zapletene tudi neki na Dunaju bivajoči Bolgari. Policija je zaprla več oseb, med njimi bivšega ruskega podpolkovnika Borodina.

p Italijanske želje po novih kolonijah. Rimski »Messaggero« piše glede v Ženevi predlagane mednarodne gospodarske konference, da bi se morala ta konferenca baviti predvsem z razdelitvijo kolonij in sirovin na države, ki jih potrebujejo. Francija, ki ima vse dalje manj prebivalstva, razpolaga z velikim bogastvom na kolonijah in sirovinah, dočim primanjkuje Italiji, ki ima vse več prebivalstva, vseh sirovin in komaj preživlja svoje prebivalstvo.

p Kdo podpira Abd-el-Krima? Iz Aten poročajo, da so politične oblasti odkrile in zaplenile na otoku Kriti skladišče orožja in streliva. Orožje se je na skrivaj pošiljalo Abd-el-Krimu v Maroko. Zatrjuje se, da so pri tem fihotapstvu udeležene one osebe, ki so med vojno zalagale s strelivom in orožjem Nemčijo in Avstrijo, da ste se lažje borili zoper aliirane države.

p Španska grozodejstva v Maroku. Španske čete, ki so porazile

Otmár Michálek:

Kako nastane knjiga.

Poslušajmo, kaj pripoveduje knjiga sama o svojem postanku . . .

V podstrešni sobici velike štirinadstropne hiše, daleč zunaj v predmestju, je stanoval moj spočetnik. Mlad, nadebudni pisatelj je to bil in živel je bolj od idealizma kot od kruha. Kaj borno je izgledalo v njegovi sobici: trhla postelj, mala mizica in polomljen stol, na steni nekaj starih bakrorezov, po tleh pa razmetane knjige . . . To je bil ves inventar pisateljevega stanovanja. Tu gori, visoko nad drugimi zemljani, je životaril, gledal iz malega okenca ponosno in zaničljivo na poulično vrvenje in razglabljal v mislih najtežje človeške probleme. Že dolgo je nosil v sebi načrt velikega modernega romana, vendar konture so bile še nejasne, motne in čakal je venomer na intuicijo, ki kakor blisk v temni noči razjasni duševni kaos ter izobličuje iz njega veličastno stavbo duševnega dela. Tu, v eni onih nočij brez spanja in miru so ga poljubile muze; brez oklevanja je vstal, prižgal malo svetiljko, se vsedel za mizo ter započel svoje veliko delo . . .

Neumorno kakor poletni dež po hudi suši so mu tekle besede iz peresa ter se na belem papirju razvrščale v stavke in strani. Spodaj pa je počivalo mesto v svojem velikem, trudnem snu in samo žvižg lokomotiv iz daljave je prekinil semtertja veličastno nočno tišino. V tem razpoloženju so se mu misli kar tako vsipale v pero in ko so ga prvi žarki jutranjega solnca zalotili pri njegovem delu, je bilo dvoje poglavij dovršenih.

V tisti noči torej sem bila spočeta in imenujem jo lahko nič svojega rojstva. To je bil začetek vsega mojega nadaljnega preoblikovanja in presnavljanja in reči moram; na tej dolgi poti mi ni bilo vselej z rožicami postlano . . .

Ko je moj spočetnik pričel svoje na široko zasnovano delo, mu je šlo pisanje kaj brzo izpod rok. Komaj da si je vzela toliko časa, da je stopil nasproti k branjevki ter si kupil za zadnje bore kronice skromno južno, kajti pri vsej duševni razboritosti je potreboval vendar nekaj želodčnega okrepčila za svoje delo. Tako je šlo teden za tednom . . . Končno, v neki lepi poletni noči je zastavil zadnjo piko in vzaščeden nad dovršenim delom je napisal na zadnji strani rokopisa — bolj

iz radosti kot iz potrebe — »Finis«. Tako je dejal sam pri sebi, »sedaj pa stopim k založniku ter mu ponese plod svojih misli; vesel bo, če bo mogel založiti ta ko delo.«

Ponosno kakor vojskovodja po dobljeni bitki je vstopil pri založniku in držeč rokopis v desnici mu je ponudil v tisk »roman, ki bo vzbudil splošno pozornost čitajočega občinstva.« Založnik je spočetka molče poslušal pisateljeve tirade, le semtertja mu je hušknil komaj viden nasmešek preko gladko obritega obraza. Končno, ko je pisatelj že razjasnil vse vrline svojega romana ter se nalahno tudi dotaknil skrajno kočljivega vprašanja radi honorarja, ga je prekinil z besedami, ki so kakor mrzel curek polile pisateljevo vzhicnost. »Romani nam zastajajo,« je dejal, »polno skladišče jih že imam, ne vem, kam z njimi. Stroški so ogromni, denar pa le počasi prihaja nazaj. Teško mi je, se odločiti za to založništvo; premislil si bom . . . Sicer pa — pustite rokopis tu, videti hočem, kaj se da napraviti . . .« Skoro bi bil pisatelju vzel vso nado, ko bi ta ne bil preveč prepričan o dovršenosti svojega dela. Znova je zastavil vso svojo govorniško silo in tako prepričevalno razložil založniku velikanski

uspehi tega romana, da je ta po dolgem preliminarju pristal na založništvo. Vzpodbujen od tega svojega uspeha je pisatelj skromno zapisal za majhen predujem »a konto«. Založnik ni bil mož trdega srca, poznal je tudi dobro življenske razmere podstrešnih idealistov ter mu tudi v tem ugodil. Tako je dobil moj spočetnik prvo odplačilo za svoje delo . . . Tu je mejnik mojega presnavljanja, sedaj se je pričelo ročno oblikovanje moje bistvenosti.

Ko je založnik prečital delo in kalkularal, da je godno za tisk, ga je nesel tiskarju, mu ga predložil ter ga prosil za proračun.

Ko mu je tiskar ustregel, je zračunal, po čem bi lahko knjigo prodajal in koliko bi mu v skrajnem slučaju ostalo čistega dobička. Nič prav ni bil zadovoljen z računom. Vendar je pustil rokopis tiskarju ter mu naročil, da po domači korekturi pošlje krtačni odtisek pisatelju, ki ga bo takoj vrnil. Ko je še določil naklado, je odšel z naročilom, da naj bo knjiga v treh mesecih zgotovljena. Sedaj je faktor izročil ves rokopis stavcu in ta — to že moram reči — ni posebno lepo ravnal z menoj. S svojimi umazanimi rokami je prijel list za listom, do-

rifanske oddelke pri Kuda Taharju in Bed Karihu, so se vrnil v Tanger; mesto je bilo slavnostno okrašeno. Pri vstopu v Tanger je pričakoval čete general Prino De Rivera. Izkazale so mu vojaške časti. Španska tajska legija, ki je zmagovalno korakala v mesto, je nosila na bajonetih odrezane glave Rifancev, ki jih je poklala v Taharju. Ker se nahaja več Špancev v rifanskem ujetništvu, je verjetno, da bodo Rifanci krvavo maščevali grozodejstva španske tajske legije.

Celjska kronika.

c **Iz stranke.** Ker je predsedstvo celjske krajevne organizacije zadržano v sredo dne 23. t. m. zvečer ni rednega sestanka. Pač pa je prost razgovor članov in pristašev.

c **Sestanek organizacije demokratske stranke za Celje-okolico** se vrši v četrtek 24. septembra ob 8. uri zvečer v gostilni Nerad v Gaberju.

c **Ljudsko vseučilišče v Celju** je imelo v ponedeljek 21. septembra v risalni dvorani meščanske šole svoj redni občni zbor. Iz poročila predsednika g. vladnega svetnika Lileka, tajnice gđ. Debelakove in blagajničarke gđc. Župančičeve posnemamo, da je bilo v preteklem letu 7 predavanj, in da je Ljudsko vseučilišče bilo navezano izključno na skromne prispevke članov (75), ki pa niso zadoščali za kritje tekočih izdatkov. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika dosežani velezaslužni in delavni predsednik g. vlad. svetnik Em. Lilek, v ostali odbor pa povečini stari člani, le mesto odstopivšega knjižničarja je bil izvoljen g. strokovni učitelj Cilenšek. Obširna debata se je razvila pri vprašanju, o čem se naj predava, da se dvigne zanimanje širših slojev, ker se je lani opazalo, da je obisk padel. Želimo prekorniti instituciji dobrih predavateljev in zvestih obiskovalcev.

c **Občni zbor »Glasbene Matic« v Celju** se bo vršil v sredo dne 7. oktobra t. l. ob osmih zvečer v prostorih »Glasbene Matic« Slomškov trg št. 10/I z običajnim dnevnim redom. Vabljeni so vsi prijatelji glasbene umetnosti, da se udeležijo občnega zbora v kolikor mogoče velikem številu.

c **Solopetje pri »Glasbeni Matici«.** Solopetje se na šoli »Glasbene Matic« še ne more poučevati, ker se ni prigrasilo dovolj reflektantov. Za slučaj, da se pravočasno javi zadostno število solo- pevcev, se bo pouk lahko vršil.

c **Nova učna moč na »Glasbeni Matici«.** Letos je na šoli nastavljena še nova učna moč za vijolinški pouk, gđc. Vida Jerajeva, ki je absolvirala konservatorij v Ljubljani z odliko in se lansko leto izobraževala v Parizu.

c **Mladinski koncert in glasbena predavanja** se bodo tudi letos vršila na »Glasbeni Matici«. Prvo tako predavanje bo v oktobru t. l. pod naslovom »Orglje«. Glasbena Matica v Celju ima za letošnje šolsko leto zanimiv spored glasbenih prireditev. Na to se že danes opozarjajo starši in javnost sploh. Še posebej se prošena

ločil širino in dolžino stavka in ko je imel načrt knjige v mislih zgotovljen, je šel na delo. Rokopis je pričvrstil na rokopišno držalo, isto zapičil v svoj črkovnik in začel staviti s polno paro. Čoln se je polnil z vrstami in kmalu je bila prva stran gotova. Za njo druga, tretja itd. in v nekaj dneh je stalo na deski 16 strani — prvi udi mojega bodočega telesa. Ponosno je gledal stavec na zgotovljeno prvo polo in ukazal odtiskaku, naj polo odtisne za domačo korekturo. Odtisnjeno polo je dobil v roke korektor, ki je moje ude precej hudo razmrcvaril. To in ono mu ni bilo prav: tu je manjkala vejica, tam je bila črka postavljena na glavo, da, nekje je bil celo stavek izpuščen. Ko me je tako zlikal in popravil, me je vrnil stavcu. Ta pa korekturo ni bil nič kaj vesel. Z glasnim pridruženjem je pregledoval posamezne strani in pri korigiranju je razbijal po črkah kakor čevljar po podplatih in z žalostjo sem mislila na oni lepi čas, ko me je še negoval pisatelj v svoji skromni sobici. Kako vse drugače je ravnal on z menoj, kako me je ljubil, kako se je z vsako žilico svojega bitja oklepil moje bistvenosti! In sedaj to brezobzirno, skoraj bi rekla surovo ravnanje z menoj! (Konec pride.)

vsja šolska vodstva, da bi šla prirediteljem kolikor mogoče na roko s tem, da vzbudijo potrebno zanimanje med mladino.

c **Odmera dohodnine za leto 1925. v mestu Celju.** (Davčno okrajno oblastvo v Celju objavlja sledeči razglas): V smislu člena 204 finančnega zakona za leto 1924./25. (Uradni list 43/140 iz l. 1924.) se daje v splošno vednost: 1. V času od 1. do 15. oktobra 1925 bodo v uradnih prostorih davčnega okrajnega oblastva v Celju razgrnjeni izkazi o predpisu dohodninskega in rentnega davka za leto 1925. za Celje mesto. 2. Davčni zavezanci bodo obenem še individualno obveščeni s posebnim obvestilom o višini predpisane dohodnine in rentnine. 3. Rok za vložitev prizivov zoper odmero teh davkov poteče s 30. oktobrom 1925 neodvisno od tega, ali in kedaj je bilo dostavljeno posebno obvestilo. Prizive je kolekovati s kolekom za 20 Din, prošnje za odmero podlago pa s 5 dinarjev.

c **Predpis dohodnine za davčno leto 1925. za Celje deželo.** (Razglas davčnega okrajnega oblastva v Celju): V smislu čl. 204 fin. zak. za l. 1924.-25. (Uradni list št 43/140 iz l. 1924.) se daje v splošno vednost: 1. V času od 1. do 15. oktobra 1925 bodo v uradnih prostorih pristojnega davčnega urada in pri davčnem okrajnem oblastvu v Celju razgrnjeni izkazi o predpisu dohodninskega in rentnega davka za davčno leto 1925. za Celje deželo. 2. Davčni zavezanci bodo obenem še individualno obveščeni s posebnim obvestilom o višini predpisane dohodnine in rentnine potem pristojnega občinskega urada, ki bo vsakemu dostavil tozadevno obvestilo v teku 8 dni pred razgrnitvijo izkazov. 3. Rok za vložitev prizivov zoper odmero teh davkov poteče s 30. oktobrom 1925 neodvisno od tega ali in kedaj je dostavilo županstvo posebno obvestilo. Prizive je kolekovati s kolekom za 20 Din, prošnje za naznanilo odmerne podlage pa s 5 dinarjev.

c **Dijaška kuhinja v Celju** se najsrčneje zahvaljuje za naklonjeno svoto 1200 Din, katero so nabrali gospodje pri obhajanju petnajstletnice svoje matere v Celju. Darovali so gospodje: Hanžič Fran 100 Din, Mirko Detiček 100 Din, Guček Karol 100 Din, Jezovšek Vladimir 100 Din, Černelč Oskar 100 Din, Turk Miloš 100 Din, Grobelnik Davorin 100 Din, Virant Fran 200 Din, Marinc Ernst 200 Din, Korun Fran 100 Din. — Vivant sequentes!

c **Mesto venca na krsto rajnega g. dr. Serneca** so darovali Dijaški kuhinji: Dr. Rihard Bergmann iz Žalca 100 Din in dr. Fran Mayer iz Šoštanja 100 Din.

c **Mesto venca na grob pokojnem** dr. Josipu Sernecu sta darovala za celjsko Dijaško kuhinjo 150 Din Joško in Fina Bizjak v Celju.

c **Slaba kompanija.** V manufakturi trgovini Brata Šumer & drug na Glavnem trgu so se dogajale že dalje časa tatvine, ne da bi bilo mogoče zaslediti storilca. V noči od 16. na 17. t. m. pa je bila izvršena večja tatvina v skupni vrednosti 20.000 dinarjev. Tokrat je postalo vse jasno. Kot storilca sta bila aretirana mož in žena, ki sta kompanjona tvrde.

c **Napad na Celjana v Ljubljani.** Blizu hotela »Tivoli« pod tivolskim gozdom so pred par dnevi napadli trije neznanči moški medicina Viktorja Čvara iz Celja in so ga z njegovo lastno palico pretepli, da je nezavesten obležal. Neznanci so pobegnili in slučajno mimo gredoči ljudje so mu nudili pomoč.

c **Knjigo »Z ognjem in mečem«** sem pred pol leta posodil nekemu znancu. Ker mi isti knjige še do danes ni vrnil, ga prosim, da to stori nemudoma! Makso Reš, upravitelj invalidskega doma Celje. — 934.

c **Zgubila se je psica 4 mesece** stara, istrski brak, bele barve z rjavimi lisami. Najditelj naj se javi v upravi »Nove Dobe« proti nagradi. — 933

c **Jesen je tu.** Včeraj je bil prvi jesenski dan. Solnce je stopilo v znamenje tehtnice in je zopet prišlo do ekvatorja. Dan in noč sta bila zopet enako dolga. Zelenje rumeni, sonce medli, narava in vse življenje peša. In v svoji rahli bolehnosti je narava tako ljubka, da nam je težko pri misli, kaj bo...

Razširjajte „Novo Dobo“!

Slavnosti na Lovčenu.

Listi objavljajo izčrpana poročila o triumfalnih svečanostih na Cetinju in na Lovčenu povodom slovesnega prenosa zemeljskih ostankov škofa, vladarja in pesnika Petra Petrovića Njagoša.

Že ob 4. uri jutraj so v ponedeljek naznanili topovski strel in zvonjenje pričetek svečanosti. Ob 5. uri se je brala v cetinjskem samostanu služba božja. Ob 6:50 sta se prikazala kralj v uniformi gardnega polkovnika in kraljica v črnogorski narodni noši. Ljudstvo ju je navdušeno pozdravljalo. Po končani službi božji so odnesli kralj, patrijarh in škofje krsto iz cerkve, kjer so jo prijeli ministri in odnesli do lafete. Nato se je formiral impozanten spreved in se pričel pomikati proti Lovčenu. Kralj je sprémilj spreved v avtomobilu do periferije mesta, od tam pa je kraljeva dvojica nadaljevala pot po novi cesti na konjih. V sprevedu so bili tudi ministri, generaliteta in drugi odločniki. Ob 11. so svečano položili krsto v grobnico.

Obred je trajal celo uro. Kapela je zgrajena iz navadnega belega kraškega kamna in ima napisano na fasadi, da jo je kralj Aleksander zgradil na lastne stroške in da počivajo v njej ostanki škofa Njagoša. Po svečanostih se je vršil obred v Ivanovih Koritih. Zvečer so bile v gledališču razne predstave s prizori iz Njagoševega »Gorskega venca«.

V torek je bil pregled čet, potem sprejem odposlanstev ljudstva, a popoldne banke, ki se ga je udeležilo nad tisoč oseb.

Takega slavlja Črna gora še ni videla. Velikanske množice ljudstva so kraljici in kralju povsod po deželi, zlasti pa na Cetinju, kjer je bil rojen kralj Aleksander, vzhlično vzklikale.

Grobnica vladike Njagoša je stala že pred vojno na Lovčenu. Za časa okupacije med svetovno vojno pa je dal avstrijski poveljnik Weber grobnico odpreti in prinesli Njagoševke kosti v neki samostan na Cetinju, kjer so varovali krsto z veliko skrbjo. Avstrijci so položili Njagoševke kosti v preprosto leseno rakev in jo zabili z velikimi žebli. To rakev so sedaj položili v novi sarkofag.

Značilno je, da je avstrijska vlada po svojem zastopniku v Beogradu izročila našemu zunanjemu ministru rokopis »Gorskega venca« od vladike Radeta Njagoša. Ta originalni rokopis se je nahajal v dunajskih državnih arhivih. Za ta rokopis so se med našo in avstrijsko vlado vršila dolgotrajna pogajanja. Dunajski državni arhiv je vrnil to delo, ki je bilo svoj čas za časa okupacije odneseno na Dunaj.

Širom domovine.

Š **Do leta 1926. ne izdajajo** potnih listov za Ameriko. Ameriški konzul v Beogradu je ministrstvu za socialno politiko izročil seznam oseb, ki dobe potni list za Zedinjene države severne Amerike v dobi od 1. julija 1925 do 1. julija 1926. Seznam vsebuje 210 oseb, ki so prošile za potni list že pred letom dni, dvema ali tremi leti, pa so šele sedaj prišle na vrsto. Med temi so 104 Jugoslaveni, 106 pa je Nemcev in Madžarov iz naše države. Ministrstvo za socialno politiko pred 1. julijem 1926 potnih listov ne bo izdajalo; izvzeti so le oni, ki potujejo izven kvote kot turisti, dijaki in žene ameriških državljanov.

Š **Iz državne službe.** Premeščena sta od srezkega poglavarstva v Gornjem gradu k velikemu županu mariborske oblasti kanclist Alojzij Podbukovšek, od velikega župana mariborske oblasti k notranjemu ministru pa okrajni komisar Fran Verbič. Na lastno željo je vpokojen okrajni komisar Franjo Rodošek.

Š **Osebna vest.** Mesto upravitelja hiralnice v Vojniku je prevzel g. Janko Jerala, doslej upravitelj pri Inspektorju ministristva narodnega zdravja v Ljubljani.

Š **Slikar Ante Trstenjak,** ljutomerski rojak, ki je dosegel v Parizu nepričakovano velike uspehe, obišče

V **KONCERTNI KAVARNI »CENTRAL«** se vrši vsak večer salonski koncert pod vodstvom kapefnika gosp. Silbersteina.

na povratku v domovino Sicilijo, Sardinijo in vsa večja mesta Italije. Doma priredi več razstav, nakar se zopet vrne v Pariz.

Š **Žalostna smrt.** Na Pristavi pri Mestinju se je zastupil tamošnji trgovec z jajci g. Emerik Suppanz. Rajnik je bil prej avstrijski kavalerijski oficir in se je po prevratu začel baviti s trgovino. Nekaj časa je šlo izborna, a sedaj so drugi časi. Zaslужka ni bilo več takega in možu je že tako predlo, da so ga celo že za davke rubili. To ga je tako zadalo, da je šel raje v smrt.

Š **Jugoslovenski zdravniki** na študijah v Ameriki. Na račun Rockefellerjevega instituta študirajo sedaj v Zedinjenih državah ti-le jugoslovenski zdravniki: dr. Valentin Meršolj iz Ljubljane študira epidemiologijo v Baltimoru, dr. Berlot iz Zagreba pripravljanje serumov v Bostonu, dr. Uroš Ružičič iz Plevlja otroške bolezni v Bostonu, dr. Pejić iz Vojvodine histologijo v Ann Arborju, dr. Amalija Simenc iz Ljubljane bakteriologijo v Albany in dr. Radoje Tomić iz Požarevca higijeno in bakteriologijo v Baltimoru.

Š **Kako smo nepripravljeni!** »Slov. Narod« piše, kako se Avstrija strategično pripravlja proti naši državi. Posebno cesta z Obirskega v Korte je za nas jako opasna, ker z gor, ki ogrožajo Korte, lahko Avstrijci že z navadnimi topovi obstreljujejo Ljubljano, saj se vidijo te gore ob Kočni že s Celovške in Dunajske ceste. Imenovana cesta je zgrajena, da v slučaju kakšnega zapleta razbremeni cestno proggo Železna Kaplja — Bela. Nemci imajo torej že sedaj tri ceste na našo mejo in se pripravljajo, da zgrade še cesto iz Beljaka v smeri proti Ratečam na Petelinjek in baje tudi na Pastirhov vrh iz Železne Kaplje. In mi? Naša država ne smatra niti za potrebno, da bi vzdrževala sedanje ceste!

Š **Prvi ženski državni pravdnik.** Pred sarajevskim sodiščem je pri neki razpravi nastopila gđc. dr. Iličeva kot državni pravdnik. To je prvi slučaj, da je v naši državi nastopila ženska kot državni pravdnik. V Zagrebu se je nedavno razvila osra debata med pravniki, sme-li prevzeti žena-pravnica funkcije državnega pravdnika.

Š **Novi motorni čolni za našo finančno kontrolo.** Komisija finančnega ministrstva je odpotovala v Kraljevico, da prevzame skupino novih motornih čolnov, ki so se zgradili v ladjedelnici v Kraljevići. Novi čolni so tipa »Ivana Crnojevića« in nekoliko manjši nego čolni, katere je naša država prejela od Nemčije. Novi čolni se uporabijo za finančno kontrolno službo na morju.

Š **Smrtna obsodba v Osjeku.** Osješko sodišče je obsodilo na smrt 23-letnega Ivana Bačmago, ki je iz ljubosumnosti ubil svojo ženo.

Š **Bančni ravnatelj pobegnil.** Ravatelj banke Manojlović & Co. v Srbobranu v Vojvodini Manojlović je pobegnil, ko je bil osleparil več belgrajskih trgovcev za 5 milijonov dinarjev. Manojlović je bil v avstrijski armadi feldvebel, to pa mu je bilo premalo in zato se je oprijel trgovine, kjer je imel v prevratnih letih lepe uspehe. Ko pa je bilo konec lepe in prijetne konjunktore, se je pripeljal v Beograd in sklenil tam z raznimi trgovci in bankami velike žitne kupčije, za katere je prejel plačilo naprej v znesku nad 5 milijonov dinarjev. S tem denarjem je sedaj pobegnil. Oškodovani so tudi neko francosko družbo v Beogradu.

Š **Štrašna toča na otoku Hvaru.** Pred nekaj dnevi je razsajala na otoku Hvara katastrofalna nevihta z nalivom in točo, ki je popolnoma uničila ves letošnji pridelek. To je letos že tretji slučaj, da je toča napravila na Hvaru ogromno škodo. Ljudstvo je popolnoma obupano in prosi državne oblasti za pomoč.

Š **Radi 30 Din peš iz Like v Banat.** Novosadska policija je prišla pastirja Rada Radakovića, ki se je brez sredstev potikal po Novem Sadu. Pri zaslišanju na policiji je izjavil, da je bil v Veliki Kikindi pri svojih sorodnikih, ki mu dolgujejo 30 Din in da je šel po ta denar. Sedaj se vrača zopet peš v Liko. Policija, kateri se je zdela ta izjava malo verjetna, je obdržala Radakovića v zaporu in uvedla poizvedbe glede njegove identitete.

š Smrt vsled strele. Med nevihto, ki je te dni divjala po Hercegovini, je udarila strela v hišo posestnika Save Miletića v Mostariju ter ubila njega in njegovega sina. Hišo je požar do tal uničil.

š Zopet prijet tihotapec saharina. V torek popoldne so carinski organi v dunajskem brzovlaku v kupeju II. razr. zaplenili nad 5 kg saharina. Saharin je bil v majhnih zavojčkih skrit pod okni. Edini potnik, ki se je nahajal v tem kupeju, zanika krivdo, vendar je bil aretiran in predan oblastim v nadaljnjo postopanje.

š Dve nevarni tatici. Zagrebška policija je zaprla neko Marijo Gržetić in Danico Franković iz Voloskega. Obe ste kradli zlasti v Italiji. Udinjali ste ste se navadno kot služkinji. Največjo svojo tatvino ste izvršili v Milanu, kjer ste odnesli neki gospe Barci vrednosti nad 100.000 lir. Ukradeno blago ste pošiljali v Zagreb, kjer ga je njihova pomočnica Zora Vlah prodajala. Po veliki tatvini v Milanu ste pobegnili v Trst, pred tržaško policijo pa v Zagreb, kjer so ju sedaj prijeli.

š Poskušen samomor Slovenke v Omišlju. Pred nekaj dnevi so potniki na ladji »Vitezič« opazili nenavadno potnico. V I. razredu je sedela ženska, ki je polagoma mefala svoje stvari v morje. Najprej je vrgla dežnik, nato neko knjižico in razne papirje, končno pa svojo ročno torbico. Potniki so z začudenjem opazovali početje žene, kateri se je omračil um. Prišedši v Omišalj je neznanka takoj odšla v Njivice in se nastanila v hotelu. Drugi dan je odšla v Sv. Vid. Okoli 11. ure so jo zalotili v nekem gozdu orožniki v trenutku, ko si je zadržala vrv okoli vratu z namero, da se obesi. Orožniki pa so jo pravočasno rešili smrti in jo aretirali. Na orožniški postaji je povedala, da je Ana Bergant, poštna uradnica v pokoju in doma iz Ljubljane. Bergantovo so nato odpeljali v Sušak. Podatkov o njej niso mogli zvedeti, ker je kazala znake omračenja uma.

Pridobivajte nam naročnikov ali nam pa na dopisnici pošljite naslove znancev, o katerih mislite, da bi si list naročili. S tem si ne nakopljete nikake dolžnosti.

Dinar v Curihu

dne 22. septembra dne 23. septembra
9'21 9'20
 (»Avala«.)

Devize v Zagrebu

Dne 22. septembra:

Dunaj	787'75—797'75
Berlin	1333'75—1334'75
Budimpešta	0'0785—0'0795
Bruselj	—
Milan	230—232'4
London	272 1/8—274 1/8
New-York	55'98 1/2—56'58
Pariz	264—268
Praga	165'9—167'9
Curih	1084—1092

Dne 23. septembra:

Dunaj	788'75—798'75
Berlin	1335—1345
Bruselj	—
Milan	229'83—232'23
London	272 3/8—274 3/8
New-York	56'02—56'62
Pariz	266.91—270'91
Praga	166'40—168'40
Curih	10849—10929

(»Avala«.)

Proti odebelosti deluje s kolosalnim uspehom samo 50-16 »Vilfanov čaj« kar priznavajo vsi strokovnjaki. — Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Proizvaja: Kem. pharm. laboratorij Mr. D. VILFAN, Zagreb, Ilica 240. A. č s

Ljudska prosveta.

I Lepa nova pesmarica. Izšla je v samozaložbi zbirka »30 troglasnih mladinskih zborov«, katere je zbral in harmoniziral učitelj Ciril Pregelj v Celju. So to večinoma narodne pesmi, in sicer 16 slovenskih, od katerih se bodo zlasti koroške mladini najbolj priljubile in 9 hrvatskih oziroma srbskih. Knjiga je namenjena v prvi vrsti mladini osnovnih, meščanskih in srednjih šol, dobrodošla bode pa tudi ženskim zborom. Ker ne presegajo pesmi glasovnega obsega mladine in ker je harmonizacija naravna in v narodnem tonu pesmi ne bodo delale mladini posebnih težkoč. Zunanja

oprema knjige je prav okusna, tisk lep in razločen. Knjiga se po vsebini in po zunanosti priporoča. Cena izvodu je Din 20'—, po pošti Din 22'—. Naroča se pri izdajatelju.

I »Pri stricu zdravniku na kmetih« se imenuje od P. H. prevedena knjižica M. Oker-Bloma, ki skuša s povesticami iz živalskega življenja tolmačiti dečkom skrivnost postanka življenja in pomen spolnega udejstvovanja. Najbolje označuje vsebino in pomen brošure odlomek iz predgovora, ki veli: Če si hočejo starši v spolnih zadevah ohraniti popolno zaupanje svojega otroka, morajo natančno opazovati njega razvoj ter ga pravočasno navajati, da se tudi v tem obrača na nje za svet. Važno je namreč, da ne zamude pravega trenutka, sicer jih lahko škodljivi vplivi prebite, napravijo otroka boječega in nezaupljivega napram njim. V pouku o spolnih zadevah bi se morali vedno držati pravila: Bolje eno leto prezgodaj kot eno uro prepozno. — Brošura stane Din 7'— in se dobi v Zvezni tiskarni v Celju.

Sport.

s Prvenstvena tekma S. K. C. — S. K. Atletik: 5 : 0 (2 : 0). V nedeljo, dne 20. t. m. sta se srečala po dvoletnem presledku na igrišču »Pri Skalni kleti« stara rivala, da preizkusita svoji deloma z mlajšimi močmi izpopoljeni postavi v častni borbi za prvenstvo celjskega okrožja, kateremu sledi v spomladi finale za prvenstvo Slovenije. Kakor je bilo pričakovati je prožila igra tipično sliko prvenstvenih tekmovalj: Brezobzirno borbo za zmago, katera se je na mahe izrodila v preoster tempo tako, da je bila pogostoma potrebna intervencija sodnika, ki pa je imel v kljub težki nalogi igro dokaj dobro v rokah. Petnajst minut pred iztekom regularnega časa je moštvo Atletike demonstrativno odstopilo, kar pa klubu nikakor ne služi v čast, ker je s tem pokazalo izrazito nedisciplinarnost in nerazumevanje podsveznih pravil za prvenstvo tekme ter pomanjkanje sportnega čuta sploh. Potek igre: V prvem polčasu odprta, precej nervozna igra z izmeničnimi napadi; na strani Atletikov mahoma lepe kombinacijske poteze, ki pa jim ne prinesejo nobenega uspeha. Sportnemu klubu se posreči po Popoviću doseči vodstvo ter malo pred koncem tega polčasa povišati rezultat s pravilno diktirano enajstmetrovko na 2 : 0. V drugem polčasu najpreje lahka premoč S. K. Celje, katera pa postane vse bolj izrazito taka, da se igra proti koncu tega polčasa večinoma na nasprotnikovi polovici. Trije drugi goli so zaslužena nagrada boljšega moštva. — Med igro je prišlo nekolikokrat do neljubega prerekanja med nasprotnimi igralci, pri čemur so se odlikovali posamezni igralci Atletike z izrazi, ki nikakor ne grejo na sportno igrišče in ki dajajo žalostno spričevalo o njihovi pomanjkljivi sportni in splošni vzgoji. Tudi publika se je vedla precej nedisciplinirano, skušajoč z neprestanimi hujskajočimi klici vplivati na potek igre, zlasti kadar je bil S. K. Celje v napadu. Konstatiramo ta žalostni pojav s priporočilom, da se tisti izmed publike, ki se ne znajo premagovati ter si najbrže domišljujejo, da imajo privilegij ovirati igralce in sodnika pri igri, v bodoče tekem rajše ne udeleže.

Listnica.

Boris, Celje: Oglasite se pri nas! Zavarovalnice in požigi: Predali smo spis upravi. Če želite oglas, se javite!

Velika prodaja damskih plaščev! **Trpežni športni Din 400'—, modni ševjot 550'—, velour la. 600'—, velour lala 720'—, gladki sukneni 800'—, fini modno-sukneni 900'—.**

MODELI
 velour z »Biberette« kežo 1020'—, modno sukno z »Elektrik« 1330'—, Eskimo velour s Panterkanin 1650'—, najnovejši modeli s Chinchilla opusom 2000'—, 3000'— v velogovini.

R. STERMECKI, Celje, Cenik zaston. Vsak kupec dobi darovnico.

Premog iz vseh rudnikov dobavlja in dostavlja na dom
 FR. JOŠT, CELJE, Aleksandrova ul. 4.
 Plačilo tudi na obroke.

Zahtevate-li povesod v kavarnah, gostilnah, brivnicah in javnih lokalih
„Novo Dobo“

Veliko svetlo skladišče, betonirano s pripravnim vhomom za vozove, eventualno tudi za avto-garažo, se takoj odda. Zavodna 68 (Pri čolničku).

Jakob Kovač, krojaški mojster, Celje, Razlagova ulica 6.
 Cenj. strankam se priporoča za izdelavo vseh vrst oblek do najfinejše izdelave. Vsakovrstno češko in angleško blago stalno v zalogi po zmernih cenah. Zanesljivemu uradništvu dajem tudi 5 na obroke. 1

Izredni občni zbor Trgovske zadruga „Sloga“ v Celju se vrši dne 29. t. m. ob 8. uri zjutraj v pisarni gospoda ANTONA FAZARINCA.
 Dnevni red: 1. poročilo o likvidaciji, 2. reasumiranje bilance, 3. slučajnosti.

NAČELSTVO.

Jugoslovanska hranilnica in posojilnica v Celju.
 Pisarna: Aleksandrova ulica št. 4.
 Hranilne vloge obrestuje stalno po 8%, vloge proti odpovedi pa višje po dogovoru. Uraduje vsak dan. 1

OGLAS.

Na osnovi naredjenja Komandanta Dravske diviziske oblasti E. broj 12155 od 15. sept. 1925. g. održaće se na dan 11. oktobra 1925. g. u 10 časova pre podne u komandi 39. pešadiskog puka u Celju **javna usmena licitacija** (direktna pogodba) za nabavku i isporuku artikala ljudske hrane i to:

- (6000) šest hiljada kg pasulja (fižola)
- (2000) dve hiljade kg pirinča (riža)
- (3000) tri hiljade kg kukuruznog griza (zdroba)
- (1500) jednu hiljadu pet stotina kg makarona
- (2000) dve hiljade kg svinjske masti
- (10.000) deset hiljada kg slatkog kupusa (zelja).

Propisani uslovi mogu se videti svakog radnog dana u kancelariji blagajnika 39. pešad. puka.

Kaucija 5% polaže se na dan licitacije do 10 časova pre podne na kasi 39. pešad. puka u Celju.

Iz kancelarije komande 39. pešadiskog puka broj 9336 od 15. sept. 1925. godine.

Delaj, nabiraj in hrani!

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri zadrugi

LASTNI DOM

stavn. in kreditni zadr. z om. zavezo v Gaberju pri Celju

Obrestuje hranilne vloge po 8%.
 Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše.
 Pri naložbi zneska po 20 Din se dobi nabiralnik na dom.
 Jamstvo za vloge nad 1 milijon 250.000 Din.

Pisarna v Celju, Prešernova ulica št. 15.

Čas je denar!

Marijivost, treznost in varčnost, so predpogoj npravosti!

Iz malega raste velikoi

Telefon štev. 75 in 76

Podružnica

Poštni ček. rač. 10.598

Ljubljanske kreditne banke v CeljuDelniška glavica in rezerve
Din 60.000.000—**Centrala v Ljubljani**Delniška glavica in rezerve
Din 60.000.000—

Agencija Logatec.

Ustanovljena leta 1900

Agencija Logatec.

Brežice, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metkovič, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Podružnice

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrsne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

Otvorja akreditive in izdaja kreditna pisma za tu- in inozemstvo.

„INKRA“
Industrija kravat
D. Cerlini & Comp.
Celje.Velika izbira vseh
vrst kravat. Vedno no-
vosti od najcenejših do
60 najfinejših kvalitet. 22
Cene konkurenčne!

Vsako sredo in soboto

prodaja
pleteninlastnega izdelka na stojnici, Glavni trg,
po najnižji ceni. **Mica Križanič,**
Celje, Vodnikova ulica. 3—3Radi gotovih vzrokov začasno ne smem
prodajati na stojnici. — Naročila za
vse vrste pletenin po meri in izbiri
barve iz prvovrstne volne češke tvornice**Tiberghien Fils Trenčín,**
samo v trgovini Vodnikova ulica.**Lepe, zdrave, popolnoma zrele
sveže češplje kupuje
parna veležgánjarna
ROBERT DIEHL, CELJE.**

9—9

Pupilarnovaren in javnokoristen donarni zavod celjskega mesta
Mestna hranilnica celjskaUstanovljena leta 1864. — Pod
trajnim državnim nadzorstvom.

V lastni palači pri kolodvoru.

Vsi hranilni posli se izvršujejo najkvalitetneje, hitro in toč-
no. Ugodno obrestovanje. Pojasnila in navesti brezplačno.Vrednost rezervnih skladov
nad 400.000.000—

Za hranilne vloge jamči mesto Celje s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

Zahvala.

Ob prebriski nenadni izgubi, smrti dragega nepozabnega gospoda

dr. Josipa Serneca

izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem, ki so osebno ali pismeno izrazili svoje sožalje ali ga spremljali na zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo častiti duhovščini, velikemu županu dr. Pirkmajerju, zastopnikom raznih oblasti, šol in društev, častniškemu zboru, Sokolu, Orjuni in lovski skupini.

Iskreno zahvalo izrekamo pevskeemu zboru »Glasbene Matice« v Mariboru, »Celjskemu pevskeemu društvu«, godb. društvu »Drava« iz Maribora in »Železničarski godbi« v Celju za krasne žalostinke ter vsem prijateljem in znancem, ki so mu darovali cvetje in vence v zadnji pozdrav.

Zahvaljujemo se cenjenim gg. govornikom: ravnatelju Smertniku, županu dr. Hrašovcu, ministru v p. dr. Kukovcu in nadzorniku Černeju za presrčne govore, s katerimi so se poslovili od dragega pokojnika.

Naj v miru počiva in njegov spomin naj živi v naših srcih!

Celje, dne 22. septembra 1925.

Žalujoči ostali.